

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.пс.н. **Наталия Христова Александрова**

на материалите, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност

„професор“ на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология – Детска психология)

В конкурса за „професор“, обявен в Държавен вестник, бр. 92 от 18.11.2022 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра Психология към Педагогическия факултет, като кандидат участва доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева от Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-21-69 от 18.01.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури на конкурс за заемане на академичната длъжност **„професор“ в ПУ** по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология – Детска психология), **обявен за нуждите на катедра Психология към Педагогически факултет.**

За участие в обявения конкурс е подала документи доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева - единствен кандидат в конкурса.

Представеният от доц. К. Тагарева комплект материали е в съответствие с Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Кандидатът доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева е приложила общо 62 научни труда: 3 студии, 1 монография, 1 глава от колективна монография, 1 учебник в съавторство, 1 учебно помагало и 55 статии. Приемат се за рецензиране 48 научни труда, които са извън дисертацията и се отчитат при крайната оценка. Не се рецензират 14 научни труда, които са извън проблематиката на конкурса. Разпределението на научните трудове по съответни рубрики, в страната и в чужбина, е както следва:

- *По вид:* монография – 1брой; статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация- 2 броя;

статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове – 40 броя; студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове -3 броя; глава от колективна монография -1 в съавторство; университетско учебно пособие – 1.

- *По език, на който са написани:* на български език – 36 броя; на руски език – 9 броя; на английски език – 3 броя.

- *По брой на съавторите:* самостоятелни – 39 броя; с един съавтор – 7 броя; с двама съавтори – 1 брой; с трима съавтори – 1 брой.

Доц. д-р Кирилка Тагарева е родена на 18 .12. 1962г. в г. Карнобат.

От 2018 и понастоящем е ръководител на катедра „Психология“ в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“. От 2010 е Доцент в катедра „Психология“ в Педагогическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“. Преди това е работила като главен асистент в катедра „Педагогика и психология“ и в Педагогически колеж г. Пазарджик - ПУ „Паисий Хилендарски“.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Оценка на учебно-педагогическа дейност

Учебно-педагогическата дейност на доц. д-р Кирилка Тагарева е свързана с преподаване на различни психологически дисциплини, предимно в областта на педагогическата и възрастовата психология, с публикуване на 1 учебник в съавторство и едно учебно помагало, с научно ръководство на над 48 успешно завършили дипломанти и 5 успешно защитили докторанти.

Оценка на научната и научно-приложна дейност на кандидата

В обявения конкурс за професор по Педагогическа и възрастова психология и по-конкретно детска психология, представените за рецензиране публикации пространно представят доц. д-р Кирилка Тагарева като един последователен автор, с широко и задълбочено проучване на специфичните психологически особености в развитието на децата от ранните, особено важните, етапи от развитието на онтогенезата. Основна, базова насочена дейност в този аспект на проучване в детското развитие е именно общуването. В този дух доц. Тагарева разгръща своите усилия, изучавайки функциите,

съдържанието и мястото на общуването в контекста на ефективното и хармонично емоционално-личностното развитие на детето. В този смисъл тя извежда три основни компонента, които имат водещо значение за детското психическо развитие, а именно общуването с възрастните, връстниците, родителите. Изследването на тези основни проучвателни насоки се осъществяват и в различни по характер социални средови условия в рамките на детското развитие.

Проучвайки детското психическо развитие, доц. Тагарева адекватно осъществява и съответните емпирични проучвания. Тези свои търсения тя реализира и като ръководител и вдъхновител на младите в научно изследователската работа. Това са студентите, които вземат активно участие в съответните изследователски проекти, отразяващи споменатите три основни проучвателни линии. Тази изследователска дейност намира своето отражение в представеното активно участие на редовно провежданите прояви на студентските научни форуми. Това убедително представя доц. Тагарева като вдъхновител и приобщаващ младите последователи в научноизследователското поприще учен, да се надяваме.

Изследователските усилия на доц. Тагарева са надлежно и коректно обосновани и представени през призмата на утвърдени и водещи теоретични концепции и теории на такива автори като Л. С. Виготски, М. И. Лисина, Дж. Боулби и др.

Реализираните от нея изследователски проекти я представят като един последователен изследовател в своите проучвания след придобиването на академичната длъжност „доцент“. Това ясно може да се проследи от представените от нея публикации за придобиването на академичната длъжност „професор“ .

По отношение на методическите изследователски инструменти тя представя и реализира в проучванията си авторска диагностична техника за изучаване на общуването с възрастния и речта на децата на 5-6 годишна възраст. Коректно също така прилага адаптиран за българска среда диагностичен инструмент за изучаване на общуването с връстниците при деца от две до четири годишна възраст на Л. Галигузова, а така също адаптиран вариант на модел за изучаване на родителско отношение в контекста на българска културна среда.

Осъществените изследователски инициативи, основни изводи и обобщения доц. Тагарева насочва и към практиката на възпитанието и грижата за правилното и ефективно детско развитие. Това я определя като изследовател с цел и визия за осъвремен-

няването и усъвършенстването на психологическата практика, познания и дейност за оптимално и пълноценно психическо развитие на децата.

С формиращ и емоционално изграждащ ефект е проектът относно формирането на привързаност в детска възраст.

3. Критични забележки и препоръки

Предвид изискванията за минимални национални и допълнителните факултетни изисквания, в документите са представени цитирания: общо 98 броя. От тях: цитирания в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация – 4 броя; цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране – 37 броя; цитирания или рецензии в нереперирани списания с научно рецензиране – 57 броя. Доц. Тагарева изцяло отговаря на нужните такива относно цитирания, налична научна продукция, представена в нейните публикации.

Отчитайки цялостната научноизследователска продукция на кандидата смятам, че доц. Тагарева достойно заслужава академичната длъжност „професор“ по специалност Педагогическа и възрастова психология – Детска психология.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Документите и материалите, представени от доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева **отговарят на всички** изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Кандидатът в конкурса е представил значителен брой научни трудове, публикувани след материалите, използвани при защитата на ОНС „доктор“ и доцент. В работите на кандидата има оригинални научни и приложни приноси, които са получили международно признание като представителна част от тях са публикувани в списания и научни сборници, издадени от международни академични издателства. Теоретичните разработки имат практическа приложимост, като част от тях са пряко ориентирани към учебната работа. Научната и преподавателската квалификация на доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева е несъмнена.

Постигнатите от доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева резултати в учебната и научно-изследователската дейност, **напълно съответстват** на минималните нацио-

нални и допълнителните изисквания на Педагогическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

След запознаване с представените в конкурса материали и научни трудове, анализ на тяхната значимост и съдържащи се в тях научни, научно-приложни и приложни приноси, намирам за основателно да дам своята **положителна оценка** и да препоръчам на Научното жури да изготви доклад-предложение до Факултетния съвет на педагогическия факултет за избор на доц. д-р Кирилка Симеонова Тагарева на академичната длъжност „професор“ в ПУ „Паисий Хилендарски“ по: област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки; професионално направление 3.2. Психология (Педагогическа и възрастова психология – Детска психология).

07.03.2023

Изготвил становището:

(подпис)

Проф. д.пс.н. Наталия Александрова